

Dokument na schôdzu

A8-0161/2016

28.4.2016

SPRÁVA

o vytváraní nového prístupu s dôrazom na spotrebiteľov energie
(2015/2323(INI))

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

Spravodajkyňa: Theresa Griffin

OBSAH

	Strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
STANOVISKO VÝBORU PRE VNÚTORNÝ TRH A OCHRANU SPOTREBITEĽA.....	13
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE	17

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vytváraní nového prístupu s dôrazom na spotrebiteľov energie (2015/2323(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. júla 2015 s názvom Vytváranie nového prístupu s dôrazom na spotrebiteľov energie (COM(2015)0339),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. júla 2015 s názvom Otvorenie verejnej konzultácie o novej koncepcii trhu s energiou (COM(2015)0340),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 16. februára 2016 s názvom Stratégia EÚ týkajúca sa vykurovania a chladenia (COM(2016)0051),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 25. februára 2015 s názvom Rámcová stratégia odolnej energetickej únie s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy (COM(2015)0080),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. novembra 2014 s názvom Investičný plán pre Európu (COM(2014)0903),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. novembra 2012 s názvom V záujme lepšieho fungovania vnútorného trhu s energiou (COM(2012)0663),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. marca 2011 s názvom Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050 (KOM(2011)0112),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. decembra 2011 s názvom Plán postupu v energetike do roku 2050 (KOM(2011)0885),
- so zreteľom na tretí energetický balík,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane osobných údajov,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách,

- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/ES z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov,
 - so zreteľom na odporúčanie Komisie 2012/148/EÚ z 9. marca 2012 o prípravách na zavádzanie inteligentných meracích systémov,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 19. júna 2008 s názvom Smerom k Európskej charte práv spotrebiteľov energie¹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 10. septembra 2013 o zabezpečení fungovania vnútorného trhu s energiou²,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2013 o Pláne postupu v energetike do roku 2050³,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. februára 2014 o miestnych a regionálnych dôsledkoch vývoja inteligentných sietí⁴,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 15. apríla 2014 o ochrane spotrebiteľa – ochrane spotrebiteľov pri poskytovaní dodávateľských služieb⁵,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2015 s názvom Na ceste k Európskej energetickej únii⁶.
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku a stanovisko Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (A8-0161/2016),
1. víta oznámenie Komisie s názvom Vytváranie nového prístupu s dôrazom na spotrebiteľov energie;
 2. zdôrazňuje, že správa sa výlučne sústreďí na spotrebiteľov energie v domácnostiach v kontexte energetickej transformácie; zdôrazňuje, že na priemyselných odberateľov by sa mal vzťahovať samostatný rámec;
 3. zdôrazňuje, že výsledkom prebiehajúcej energetickej transformácie je prechod od energetického systému založeného na centralizovanej výrobe k decentralizovanejšiemu, pružnému systému založenému na obnoviteľných zdrojoch energie;
 4. upozorňuje na náklady spojené s prechodom na novú koncepciu trhu v niektorých členských štátoch; žiada Komisiu, aby náležite zohľadnila tieto náklady z hľadiska cenovej dostupnosti a konkurencieschopnosti;
 5. pripomína, že konečným cieľom by malo byť dosiahnuť hospodárstvo, ktoré by bolo na

¹ Prijaté texty, P6_TA(2008)0306.

² Prijaté texty, P7_TA(2013)0344.

³ Prijaté texty, P7_TA(2013)0088.

⁴ Prijaté texty, P7_TA(2014)0065.

⁵ Prijaté texty, P7_TA(2014)0342.

⁶ Prijaté texty, P8_TA(2015)0444.

100 % založené na obnoviteľných zdrojoch energie, pričom sa to dá dosiahnuť len znížením našej spotreby energie, úplným uplatňovaním zásady „energetická efektívnosť na prvom mieste/prvoradá palivo“ a uprednostnením úspor energie a opatrení na strane dopytu namiesto na strane ponuky, aby sa mohli splniť naše ciele v oblasti klímy v súlade s parížskou dohodou a jej scenárom 1,5 °C, energetickou bezpečnosťou, konkurencieschopnosťou a najmä nižšími účtami spotrebiteľov za energiu;

6. domnieva sa, že Európska únia by v tejto súvislosti mala dbať predovšetkým na záujmy súčasnej generácie a budúcich generácií občanov a mala by:
 - a. poskytovať občanom stabilnú, cenovo dostupnú, účinnú a udržateľnú energiu a vysokokvalitné energeticky účinné výrobky a služby;
 - b. umožniť občanom vyrábať, spotrebúvať a skladovať vlastnú obnoviteľnú energiu a obchodovať s ňou, jednotlivo alebo kolektívne, prijímať opatrenia na úsporu energie a stať sa aktívnymi účastníkmi na trhu s energiou prostredníctvom spotrebiteľského výberu a možnosti bezpečne a sebavedomo reagovať na dopyt; v tejto súvislosti by sa na úrovni EÚ prostredníctvom participatívneho procesu vedeného Komisiou malo dohodnúť praktické spoločné chápanie vymedzenia pojmu „výrobcovia-spotrebiteľia“;
 - c. prispieť k odstráneniu energetickej chudoby;
 - d. chrániť spotrebiteľov pred zneužívaním, nekalými praktikami a praktikami, ktoré odporujú hospodárskej súťaži, zo strany trhových aktérov a umožniť im plne uplatňovať svoje práva;
 - e. vytvoriť vhodné podmienky na zaistenie dobre fungujúceho a konkurenčného vnútorného trhu s energiou, ktorý poskytne spotrebiteľom možnosť výberu a transparentný a jasný prístup k informáciám;
7. domnieva sa, že pri postupnom odstraňovaní regulovaných cien energie pre spotrebiteľov by sa mala zohľadňovať skutočná úroveň hospodárskej súťaže na trhu v kontexte stratégie energetickej únie, ktorá by mala zaistiť, aby mali spotrebiteľia prístup k bezpečným cenám energie;
8. domnieva sa, že vo všeobecnosti by výsledkom energetickej transformácie mal byť účinnejší, transparentnejší, udržateľnejší, decentralizovanejší a inkluzívnejší energetický systém, ktorý je prospešný pre celú spoločnosť, pomáha zvýšiť zapojenie občanov a miestnych a regionálnych aktérov a umožňuje im stať sa vlastníckmi alebo sa podieľať na vlastníctve v rámci výroby, distribúcie a uskladňovania energie, pričom zároveň chráni najzraniteľnejšie skupiny ľudí a zaručí, že budú mať prínos s opatrení energetickej účinnosti a z obnoviteľnej energie;

Smerom k dobre fungujúcemu trhu s energiou v prospech občanov

9. domnieva sa, že hoci sa dosiahol určitý pokrok, stále nebol vo všetkých členských štátoch EÚ splnený cieľ tretieho energetického balíka zabezpečiť skutočne konkurenčný maloobchodný trh s energiou priaznivý pre spotrebiteľov, o čom svedčia trvalo vysoké úrovne koncentrácie na trhu, neodrazenie klesajúcich veľkoobchodných cien v

maloobchodných cenách, nízke počty spotrebiteľov, ktorí prechádzajú k inej ponuke, a nízka miera ich spokojnosti;

10. preto sa domnieva, že Komisia by mala identifikovať alebo vypracovať ďalšie ukazovatele dobre fungujúcich trhov s energiou priaznivých pre spotrebiteľov; zdôrazňuje, že v takýchto ukazovateľoch by sa mali zohľadniť okrem iného hospodársky vplyv zmeny dodávateľa energie na spotrebiteľov energie, technické prekážky zmeny dodávateľov alebo plán a úroveň informovanosti spotrebiteľov;
11. zdôrazňuje, že otvorené, transparentné a konkurencieschopné dobre regulované trhy sú dôležité na zachovanie nízkych cien, stimulovanie inovácií, zlepšovanie služieb zákazníkom a odstránenie prekážok brániacim novým inovačným podnikateľským modelom, ktoré môžu byť prínosom pre občanov, preniesť na nich zodpovednosť a predchádzať energetickej chudobe;
12. pripomína, že výber zákazníkov v distribučných sieťach je obmedzený, keďže fungujú ako prirodzené monopoly, t. j. zákazníci nemôžu zmeniť svojho prevádzkovateľa distribučného systému; poukazuje na potrebu vhodného trhového monitorovania prevádzkovateľov distribučných sietí, aby boli zákazníci chránení pred náhlym zvýšením cien za distribúciu, napríklad formou zákonného stanovenia maximálneho percentuálneho zvýšenia pre jednotlivé zvýšenia cien;
13. žiada Komisiu, aby analyzovala problematiku agresívneho daňového plánovania a daňových únikov na trhu s energiou, najmä v prípade prirodzených monopolov, ako sú prevádzkovatelia distribučných sietí;
14. domnieva sa, že Komisia a členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na to, aby sa prínos zvýšenia miery prepojenosti vnútroštátnych sietí neprenášal na prevádzkovateľov distribučných sústav, ale premenil sa priamo na prínosy pre koncových spotrebiteľov; okrem toho sa domnieva, že zlepšovanie miery prepojenia vnútroštátnych sietí musí mať pozitívny vplyv na cenu energie pre spotrebiteľov, a preto je nutné zabrániť tomu, aby sa prospech obmedzoval na prevádzkovateľov distribučných sústav;
15. vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby dôsledne zabezpečili plné vykonávanie tretieho energetického balíka, a žiada o jeho revíziu v podobe novej koncepcie trhu s energiou tak, aby sa v súvislosti s domácimi spotrebiteľmi zohľadnili tieto odporúčania:
 - a. odporúča zlepšiť frekvenciu účtov za energiu a prehľadnosť a zrozumiteľnosť účtov za energiu a zmlúv na uľahčenie interpretovania a porovnávania, a aby účty obsahovali alebo k nim boli priložené porovnania a informácie o možnosti prechodu k iným ponukám; trvá na tom, aby sa používal zrozumiteľný jazyk, pričom by sa malo vyhýbať technickým výrazom; žiada Komisiu, aby v tejto súvislosti stanovila minimálne normy informovania vrátane osvedčených postupov; zdôrazňuje, že v účtoch by sa mali jasne identifikovať fixné poplatky, dane a odvody, aby ich zákazník dokázal jasne odlíšiť od variabilných nákladov súvisiacich so spotrebou; pripomína existujúce požiadavky na dodávateľov, aby uvádzali na účte podiel každého zdroja energie na celkovom palivovom mixe dodávateľa za predchádzajúci rok zrozumiteľným a jasne porovnateľným spôsobom vrátane odkazu na miesto, kde možno nájsť informácie o vplyve na životné prostredie, pokiaľ ide o emisie CO₂ a rádioaktívny odpad;

- b. odporúča vytvoriť jedno kontaktné miesto, ktoré by poskytovalo všetky dôležité informácie umožňujúce spotrebiteľom prijímať informované rozhodnutia;
 - c. odporúča, aby dodávatelia a prevádzkovatelia distribučných sústav, keďže majú prístup k historickej spotrebe domácností, ako aj prevádzkovatelia nezávislých porovnávacích nástrojov, spolupracovali s regulačnými orgánmi na posúdení, ako najlepšie môžu proaktívne poskytovať spotrebiteľom porovnávanie ponúk s cieľom umožniť všetkým spotrebiteľom, aj tým, ktorí nemajú prístup k internetu alebo zručnosti, zistiť, či by mohli ušetriť peniaze prechodom;
 - d. odporúča vypracovať usmernenia pre nástroje na porovnávanie cien s cieľom zabezpečiť spotrebiteľom možnosť prístupu k nezávislým, aktuálnym a zrozumiteľným porovnávacím nástrojom; domnieva sa, že členské štáty by mali vypracovať akreditačné systémy, ktoré by zahŕňali všetky porovnávacie nástroje, v súlade s usmerneniami Rady európskych energetických regulačných orgánov (CEER);
 - e. odporúča vytvorenie nových platforiem, ktoré budú slúžiť ako nezávislé nástroje na porovnávanie cien, aby mali spotrebiteľia väčší prehľad o účtoch; odporúča, aby takéto nezávislé platformy poskytovali spotrebiteľom porovnateľným spôsobom informácie o percentuálnom podiele zdrojov energie a rôznych daniach, poplatkoch a doplatkoch obsiahnutých v tarifách za energiu, aby spotrebiteľia mohli ľahšie hľadať vhodnejšie ponuky, pokiaľ ide o cenu, kvalitu a udržateľnosť; navrhuje, aby túto úlohu prevzali existujúce orgány, napríklad štátne ministerstvá energetiky, regulačné orgány alebo organizácie spotrebiteľov; odporúča vypracovanie aspoň jedného takéhoto nezávislého nástroja na porovnávanie cien na členský štát;
 - f. odporúča na zlepšenie maloobchodnej hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi, aby členské štáty vypracovali usmernenia, po konzultácii s prevádzkovateľmi nástrojov na porovnávanie cien a spotrebiteľskými skupinami, ktoré zabezpečia, aby návrhy taríf od rôznych dodávateľov umožnili ich jednoduché porovnávanie a predchádzali zavádzaniu spotrebiteľov;
 - g. odporúča, aby sa spotrebiteľia informovali popri účtoch za energiu o najvhodnejšej a najvýhodnejšej tarife, na základe historickej spotreby, a že by malo byť možné, aby spotrebiteľia, ak si to želajú, mohli čo najjednoduchším spôsobom prejsť na túto tarifu; konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že miera prechodu k iným ponukám je v Európe nízka, sa mnoho domácností, najmä tie najzraniteľnejšie, nezapája do trhu s energiou a zostávajú im nevhodné, neaktuálne a drahé tarify;
 - h. odporúča preskúmať opatrenia, ktoré umožnia, aby maloobchodné ceny lepšie odrážali veľkoobchodné ceny, aby sa tak zvrátil trend narastajúceho podielu fixných prvkov v účtoch za energiu, predovšetkým výdavkov a odvodov a v niektorých prípadoch sieťových poplatkov, ktoré sú často regresívnymi prvkami; odporúča, aby sa takéto prvky uplatňovali progresívne; zdôrazňuje zarážajúci rozdiel medzi odvodmi a daňami, ktoré platia domáci a priemyselní odberatelia,
16. je pevne presvedčený, že všetky webové stránky a digitálna fakturácia dodávateľov energie by mali byť plne prístupné osobám so zdravotným postihnutím a splňať

príslušné požiadavky európskej normy EN 301 549;

17. trvá na tom, aby členské štáty plne vykonávali ustanovenia týkajúce sa prechodu k iným ponukám, ako sa stanovujú v treťom energetickom balíku, a aby sa vo vnútroštátnych právnych predpisoch zaručovalo právo spotrebiteľov zmeniť dodávateľa rýchlym, jednoduchým a bezplatným spôsobom bez poplatkov alebo pokút za ukončenie zmluvy; trvá na tom, že presadzovanie tohto práva prostredníctvom dohľadu nad trhom a účinných, primeraných a odradzujúcich sankcií je kľúčové a podporuje odporúčania ACER o zmene dodávateľa s názvom Most k roku 2025;
18. domnieva sa, že by sa mali podporovať systémy kolektívneho prechodu k iným ponukám a kampane v tejto oblasti s cieľom pomôcť spotrebiteľom nájsť si lepšiu ponuku, pokiaľ ide o cenu i kvalitu; zdôrazňuje, že takéto systémy musia byť nezávislé, dôveryhodné, transparentné, komplexné a inkluzívne, aby sa dostali aj k tým, ktorí sú v tejto oblasti menej angažovaní; navrhuje, aby boli miestne orgány, regulačné orgány, spotrebiteľské organizácie a ďalšie neziskové organizácie spôsobilé plniť túto úlohu s cieľom vyhnúť sa praktikám zneužívania;
19. dôrazne požaduje, aby členské štáty s cieľom chrániť spotrebiteľov energie správne vykonávali a presadzovali ustanovenia smernice o nekalých obchodných praktikách a smernice o ochrane spotrebiteľov, najmä najzraniteľnejších, týkajúce sa podomového predaja, nekalých podmienok a praktík a agresívnych marketingových metód; konštatuje, že sa zvýšil počet sťažností týkajúcich sa podomového predaja v niekoľkých členských štátoch a žiada zákaz používania týchto postupov;
20. víta zámer Komisie zvážiť začlenenie právnych predpisov, ktoré sa priamo týkajú energetiky, do prílohy k nariadeniu o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa¹;

Zaistenie inkluzívneho energetického systému tým, že sa občanom pomôže prevziať zodpovednosť za energetickú transformáciu, vyrábať vlastnú energiu a dosiahnuť energetickú efektívnosť

21. domnieva sa, že v kontexte dobre fungujúceho energetického systému miestne orgány, komunity, družstvá, domácnosti a jednotlivci sú kľúčovými aktérmi, mali by významne prispieť k energetickej transformácii a mali by sa aktívne podporovať, aby sa stali výrobcami a dodávateľmi energie, ak sa tak rozhodnú; konštatuje, že je preto dôležité, aby Európska únia prijala spoločné operačné vymedzenie pojmu „výrobcovia-spotrebiteľia“;
22. ako proaktívny príspevok k vyplneniu existujúcej medzery navrhuje toto spoločné funkčné vymedzenie: výrobcovia-spotrebiteľia sú aktívni spotrebiteľia energie ako domácnosti (vlastníci aj nájomníci), inštitúcie a malé podniky, ktorí sa zapájajú do trhu s energiou tým, že vyrábajú energiu z obnoviteľných zdrojov samy alebo kolektívne prostredníctvom družstiev, iných sociálnych podnikov alebo združení; výrobcovia-spotrebiteľia môžu tiež prispievať k energetickej efektívnosti a/alebo podporovať riadenie energetického systému a začlenenie premenlivej energie z obnoviteľných

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (Ú. v. EÚ L 364, 9.12.2004, s. 1–11).

zdrojov do rozvodnej siete prostredníctvom reakcií na strane dopytu; výrobcovia-spotrebitelia prispievajú k dosahovaniu plnohodnotného využívania výroby energie z obnoviteľných zdrojov maximalizáciou rozvoja projektov v oblasti fotovoltickej, veternej či inej obnoviteľnej energie vo vhodných mestských oblastiach (aj na strechách domov) a na pôde, ktorá nekonkuruje výrobe potravín alebo zachovaniu biodiverzity;

23. považuje za osobitne dôležité v revidovanej smernici o obnoviteľných zdrojoch energie zaviesť a vymedziť základné právo samostatne vyrábať a spotrebúvať energiu a vytvoriť spoločný právny rámec pre právo uskladňovať a predávať nadbytočnú elektrickú energiu za spravodlivú cenu; okrem toho sa domnieva, že by sa mal zachovať prioritný prístup pre energiu z obnoviteľných zdrojov do rozvodnej siete a jej prioritné šírenie, ako sa uvádza v súčasnej smernici o obnoviteľných zdrojoch energie;
24. domnieva sa, že členské štáty by mali na základe zapojenia verejnosti vytvoriť energetickú stratégiu pre občanov a komunity, v ktorej opíšu svoje národné akčné plány presadzovania malých a stredných projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetických družstiev, a ich zamýšľaného začleňovania do svojho legislatívneho rámca, politik podpory a prístupnosti trhu;
25. vyzýva členské štáty, aby zaviedli systémy merania čistej spotreby v záujme podpory vlastnej a družstevnej výroby energie;
26. vyzýva na zavedenie novej kapitoly venovanej energetike občanov a komunít v rámci revidovanej smernice o obnoviteľných zdrojoch energie, ktorá by sa venovala hlavným prekážkam na trhu a v administratívnej oblasti a ktorá by vytvorila priaznivejšie investičné prostredie pre vlastnú výrobu a vlastnú spotrebu energie z obnoviteľných zdrojov; domnieva sa, že táto nová kapitola smernice o obnoviteľných zdrojoch energie by mala byť legislatívnym rámcom, ktorý posilňuje postavenie občanov, z ktorých sa tak stávajú aktívni účastníci trhu v úlohách investorov a zainteresovaných subjektov; konštatuje, že pre energetickú transformáciu sú zásadne dôležité individuálne, ale aj kolektívne kroky občanov v podobe komunitnej energetiky a energetických družstiev či združení, ktoré prispievajú k diverzifikácii účastníkov trhu a vyššej energetickej demokracii, výrazne a udržateľným spôsobom podporujú miestne hospodárstvo a zamestnanosť, a môžu účinne riešiť závažné sociálne problémy (napr. energetickú chudobu) na miestnej úrovni; domnieva sa, že celkovo prispievajú k plneniu energetických a klimatických cieľov EÚ a podnecujú miestnu podporu energetickej transformácie;
27. domnieva sa, že významné zmeny v správaní občanov budú potrebné na dosiahnutie optimálnej energetickej transformácie; domnieva sa, že stimuly a prístup ku kvalitným informáciám sú v tomto ohľade kľúčové, a žiada Komisiu, aby sa touto otázkou zaoberala v rámci nadchádzajúcich návrhov; navrhuje, že vzdelávacie a informačné kampane budú dôležitým faktorom v úsilí o zmenu správania;
28. domnieva sa, že obmedzený prístup ku kapitálu a finančným znalostiam, významné počiatočné investičné náklady a dlhé obdobia splácania predstavujú prekážky pre zavádzanie vlastnej výroby energie a opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti; podnecuje preto nové podnikateľské modely, systémy kolektívneho nákupu a inovačné finančné nástroje s cieľom motivovať všetkých spotrebiteľov k vlastnej výrobe energie, spotrebe a energetickej efektívnosti; navrhuje stanoviť to ako významný cieľ pre EIB,

EFSI, Horizont 2020 a štrukturálne fondy, ktoré by mali verejné orgány a aktéri trhu plne využiť; opakuje, že projekty by sa mali financovať na základe porovnávacej nákladovej účinnosti, pričom je nutné pamätať na klimatické a energetické ciele a záväzky jednotlivých štátov aj EÚ;

29. požaduje stabilné dostatočné a nákladovo efektívne systémy odmeňovania s cieľom zaručiť investorom istotu a zvýšiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov malého a stredného rozsahu pri minimalizácii skreslení trhu; vyzýva členské štáty, aby naplno využívali výnimky de minimis uvedené v usmernení o štátnej pomoci na rok 2014; domnieva sa, že sieťové tarify a ďalšie poplatky by mali byť transparentné, nediskriminačné, transparentné, mali by spravodlivo odrážať vplyv spotrebiteľa na sieť, pričom by sa malo zamerať na dvojitému spoplatneniu a zaručiť dostatočné finančné prostriedky na údržbu a rozvoj distribučnej sústavy; vyjadruje poľutovanie nad retroaktívnymi zmenami v systémoch podpory, ako aj nad zavedením nespravodlivých a represívnych daní a poplatkov, ktoré majú nepriaznivý vplyv na rozširovanie vlastnej výroby energie; zdôrazňuje význam dobre naplánovaných a proti budúcim zmenám odolných systémov podpory vytvárajúcich istotu pre investorov a efektívnu hodnotu, a vyhnúť sa takýmto zmenám v budúcnosti; zdôrazňuje, že výrobcovia-spotrebiteľia, ktorí siete poskytujú uskladňovacie kapacity, by sa mali odmeňovať;
30. odporúča znížiť na absolútne minimum administratívne prekážky kapacít samovýroby, najmä odstránením obmedzení prístupu na tento trh a do siete; navrhuje skrátenie a zjednodušenie povolenacích postupov prechodom na jednoduchú oznamovaciu povinnosť pri súčasnom rešpektovaní všetkých zákonných požiadaviek a zabezpečení informovania prevádzkovateľov distribučných sústav; poukazuje na to, že revízia smernice o obnoviteľných zdrojoch energie by mohla obsahovať osobitné ustanovenia na odstránenie prekážok a podporu spoločných/družstevných systémov výroby energie prostredníctvom jednotných kontaktných miest, ktoré by sa zaoberali povolením projektov a poskytovali by finančné a technické znalosti, a/alebo osobitné informačné kampane na miestnej a európskej úrovni, ako aj zaručením prístupu výrobcov-spotrebiteľom k alternatívnym mechanizmom riešenia sporov;
31. zdôrazňuje potrebu priaznivého, stabilného a spravodlivého rámca pre nájomníkov a osoby žijúce v domoch s viacerými bytmi, aby aj oni mali možnosť ťažiť z výhod spoluvlastníctva, vlastnej výroby energie a opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti;
32. vyzýva Komisiu, aby viac podporovala Dohovor primátorov a starostov, Inteligentné mestá a obce a komunity využívajúce 100 % obnoviteľných zdrojov energie s cieľom rozšíriť ho a ďalej ho zmeniť na nástroj podpory vlastnej výroby energie a opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti, boj proti energetickej chudobe, na uľahčenie výmeny najlepších postupov medzi všetkými miestnymi orgánmi, regiónmi a členskými štátmi a na zabezpečenie toho, aby boli všetky miestne orgány informované o finančnej podpore, ktorú majú k dispozícii;

Podpora rozvoja riadenia reakcie na strane spotreby

33. zdôrazňuje, že aby bolo možné stimulovať reakciu na strane spotreby, musia sa ceny energie v špičke a mimo špičky líšiť, a preto podporuje rozvoj dynamického určovania cien na základe slobodnej voľby prostredníctvom posúdenia jeho účinkov na všetkých

spotrebiteľov; zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť technológie, ktoré dávajú cenové signály, ktoré odmeňujú flexibilnú spotrebu, čím umožňujú spotrebiteľom lepšie reagovať; domnieva sa, že všetky tarify musia byť transparentné, porovnateľné a jasne vysvetlené; odporúča ďalej analyzovať spôsoby vytvorenia a realizácie systému progresívnych a variabilných taríf s cieľom motivovať k úsporám energie, tvorbe vlastnej energie, reakcii dopytu a energetickej efektívnosti; pripomína Komisii, že pri príprave ďalších legislatívnych návrhov je nutné zaručiť, aby zavedeniu dynamického určovania cien zodpovedalo zvýšené informovanie spotrebiteľov;

34. domnieva sa, že spotrebiteľia by mali mať jednoduchý a včasný prístup k údajom o svojej spotrebe a súvisiacich nákladoch, čo by im pomohlo prijímať informované rozhodnutia; konštatuje, že len 16 členských štátov sa zaviazalo k veľkoplošnému nasadeniu inteligentných meračov do roku 2020; domnieva sa, že tam, kde sa zavádzajú inteligentné merače, by členské štáty mali zaručiť pevný právny rámec, aby sa zaručilo, že konečné a spätné účtovanie a zavedenie bude pre spotrebiteľov účinné a finančne dostupné, najmä pre energeticky chudobných spotrebiteľov; dôrazne požaduje, aby sa prínosy inteligentných meračov spravodlivo rozdeľovali medzi prevádzkovateľov sietí a používateľov;
35. zdôrazňuje, že vývoj inteligentných technológií zohráva v rámci energetickej transformácie kľúčovú úlohu a môže zákazníkom pomôcť so znižovaním ich nákladov na energiu a so zlepšovaním ich energetickej efektívnosti; vyzýva preto na urýchléné zavedenie IKT vrátane mobilných aplikácií, online platforiem a online fakturácie; zdôrazňuje, že tento vývoj nesmie zabúdať na najzraniteľnejších a menej zapojených spotrebiteľov, pričom by nemali viesť k vyšším účtom týchto spotrebiteľov, ak z nich nemajú priamy prospech; konštatuje, že osobitná podpora by sa mala venovať týmto skupinám, a že vy sa malo predísť akémukoľvek efektu uzamknutia, ktorý by mohol ohroziť možnosť spotrebiteľov slobodne si vybrať medzi tarifami a dodávateľmi;
36. zdôrazňuje potrebu uľahčiť vývoj inteligentných sietí a zariadení, ktoré zautomatizujú riadenie dopytu po energii v reakcii na cenové signály; domnieva sa, že inteligentné zariadenia musia zabezpečiť vysokú úroveň ochrany údajov a byť interoperabilné, musia byť vytvorené tak, aby z nich mali prospech koncoví používatelia, a musia byť vybavené funkciami, ktoré zlepšujú energetické úspory a podporujú rozvoj trhov s energetickými službami a riadenie dopytu;
37. zdôrazňuje, že spotrebiteľia by mali mať možnosť slobodného výberu agregátorov a spoločností poskytujúcich energetickej služby bez ohľadu na dodávateľov;
38. zdôrazňuje, že zber, spracúvanie a uchovávanie údajov občanov, ktoré súvisia s energiou, by mali spravovať subjekty spravujúce prístup k údajom nediskriminačným spôsobom, a mali by byť v súlade s existujúcimi právnymi predpismi EÚ o súkromí a ochrane údajov, v ktorých sa stanovuje, že spotrebiteľia by vždy mali mať nad svojimi údajmi kontrolu, a že údaje by sa tretím stranám mali poskytovať len po výslovnom súhlase spotrebiteľa; domnieva sa, že občania by okrem toho mali mať možnosť uplatniť svoje právo na opravu a vymazanie osobných údajov;

Riešenie príčin energetickej chudoby

39. žiada zlepšenú koordináciu na úrovni EÚ na boj proti energetickej chudobe vrátane

zdieľania najlepších postupov medzi členskými štátmi a vypracovania širokého, spoločného vymedzenia energetickej chudoby, ktoré by však nebolo kvantitatívne, pričom by sa zameralo na myšlienku, že prístup k cenovo dostupnej energii je základným sociálnym právom; nalieha na Komisiu, aby v nadchádzajúcich legislatívnych návrhoch dala prioritu opatreniam na zmiernenie energetickej chudoby a do polovice roku 2017 predložila osobitný akčný plán;

40. dôrazne konštatuje, že na posúdenie situácie a čo najúčinnnejšiu cielenú pomoc energeticky chudobným občanom, domácnostiam a komunitám je nevyhnutná lepšia dostupnosť a zhromažďovanie údajov; zdôrazňuje, že akékoľvek významné zmeny trhu je nutné vopred posúdiť z hľadiska toho, či majú pozitívny alebo neutrálny vplyv na zraniteľné domácnosti, a následne vyhodnotiť, či sa tieto počiatočné posúdenia potvrdili, alebo v prípade potreby urýchlene prijať nápravné opatrenia;
41. zdôrazňuje, že v tejto oblasti je dôležité podporovať všetky synergie, najmä možné synergie medzi miestnymi orgánmi a prevádzkovateľmi distribučných sústav, ktorí môžu poskytnúť najviac informácií o miere energetickej chudoby a odhaľovať rizikové situácie, pričom je nutné plne rešpektovať európske a vnútroštátne pravidlá ochrany údajov;
42. domnieva sa, že riadiaci rámec energetickej únie by mal obsahovať ciele a správy členských štátov týkajúce sa energetickej chudoby a že by sa mal vypracovať súbor osvedčených postupov;
43. domnieva sa, že opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti sú ústredným prvkom každej nákladovo efektívnej stratégie na riešenie energetickej chudoby a zraniteľnosti spotrebiteľov a dopĺňajú politiky sociálneho zabezpečenia; vyzýva na opatrenia, ktorými by sa zaručilo, že pri energeticky účinnej obnove existujúcich budov sa bude v kontexte revízie smernice o energetickej hospodárnosti budov a smernice o energetickej efektívnosti, najmä jej článku 7, zameriavať na energeticky chudobných občanov; navrhuje, aby sa zväzil cieľ znížiť do roku 2030 počet energeticky nevhodných domov, so zameraním na prenajímané nehnuteľnosti a sociálne bývanie; je presvedčený, že budovy vlastnené a využívané verejnými orgánmi by mali ísť v tejto oblasti príkladom;
44. žiada, aby finančné prostriedky EÚ na energetickú efektívnosť a podporu vlastnej výroby energie boli zamerané aj na energeticky chudobných spotrebiteľov s nízkym príjmom, a aby sa nimi riešil problém rozdielnej motivácie nájomníkov a majiteľov;
45. domnieva sa, že je síce dôležité rešpektovať odlišnú prax v jednotlivých členských štátoch, dobre zacielené sociálne tarify majú zásadný význam pre zraniteľných občanov s nízkymi príjmami, a preto by sa mali podporovať; domnieva sa, že takéto sociálne tarify musia byť plne transparentné;
46. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

6.4.2016

STANOVISKO VÝBORU PRE VNÚTORNÝ TRH A OCHRANU SPOTREBITEĽA

pre Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

o vytváraní nového prístupu s dôrazom na spotrebiteľov energie
(2015/2323(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Kaja Kallas

NÁVRHY

Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa vyzýva Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta oznámenie Komisie s názvom Vytváranie nového prístupu s dôrazom na spotrebiteľov energie¹; súhlasí s Komisiou, že treba odstrániť prekážky, ktoré bránia spotrebiteľom v riadení svojej spotreby a znižovaní nákladov na energiu;
2. domnieva sa, že ústredným záujmom energetickej únie² by mali byť záujmy občanov;
3. je hlboko znepokojený tým, že päť rokov od zavedenia tretieho energetického balíka stále nebol realizovaný jeho cieľ, ktorým je zabezpečiť skutočne konkurencieschopný a spotrebiteľsky ústretový maloobchodný trh, a že liberalizácia a integrácia maloobchodných trhov s energiou a oddelenie v systéme operátorov stále ešte nie je dokončené, čo vedie k nedostatočnej konkurencii, prípadom zneužívania dominantného postavenia, nedostatku transparentnosti a menšiemu výberu dodávateľov a služieb;
4. nalieha na Komisiu, aby prijala konkrétne opatrenia na lepšie prepojenie veľkoobchodných a maloobchodných trhov s energiou tak, aby sa klesajúce veľkoobchodné náklady lepšie prejavili na maloobchodných cenách, došlo k postupnému zrušeniu regulácie cien a bolo podporené zodpovedné konanie spotrebiteľa, a to podnecovaním členských štátov, aby hľadali iné spôsoby zabráňovania energetickej chudobe; pripomína, že ceny stanovené trhom sú pre spotrebiteľa výhodné; vyzýva, aby poplatky za používanie sietí boli stanovené tak, aby umožňovali pokryť primeranú časť nákladov a nebránili zavádzaniu opatrení na zvýšenie energetickej účinnosti;
5. žiada úplnú implementáciu tretieho energetického balíka vrátane práva na bezplatnú zmenu dodávateľa a lepšiu informovanosť spotrebiteľov o ich právach a ďalšie opatrenia, ktoré umožnia ľahšiu a rýchlejšiu zmenu dodávateľa vrátane kratšieho obdobia na zmenu

¹ COM(2015)339 final.

² oznámenie Komisie z 25. februára 2015 s názvom Rámcová stratégia odolnej energetickej únie s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy (COM(2015)080 final).

dodávateľa a účinnej a bezpečnej prenosnosti údajov s cieľom zabrániť odkázanosti na určitého dodávateľa;

6. vyzdvihuje úlohu, ktorú môžu zohrávať programy a kampane týkajúce sa kolektívnej zmeny dodávateľa v prípade, ak sú nezávislé a inkluzívne, lebo spotrebiteľom tak pomáhajú nájsť lepšiu ponuku, a to aj tým menej aktívnym a najzraniteľnejším domácnostiam;
7. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila vykonávanie smernice o nekalých obchodných praktikách¹, a požaduje lepšiu spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi členských štátov vo vyšetrovaní týchto praktík; víta zámer Komisie zväziť začlenenie právnych predpisov, ktoré sa priamo týkajú energetiky, do prílohy k nariadeniu o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa²;
8. zdôrazňuje význam prístupu k informáciám o energetickom mixe a spotrebe energie a súvisiacich nákladoch v reálnom čase tak, aby spotrebiteľia mali väčšiu kontrolu nad spotrebou a efektívnejším využívaním energie a zvýšila sa transparentnosť a konkurencia na trhu s energiou; vyzýva preto na rýchle zavedenie IKT, napr. mobilných aplikácií, online platforiem, dátových uzlov a inteligentných meračov v jasnom rámci na ochranu údajov, bezpečnosť a prístup k údajom pre všetkých účastníkov trhu, čím sa zabezpečí, aby si spotrebiteľia zachovali kontrolu nad svojimi údajmi; ďalej vyzýva Komisiu, aby dohliadala na vykonávanie odporúčania 2012/148/EÚ z 9. marca 2012 o prípravách na zavedenie inteligentných meračích systémov³ a zabezpečila, aby sa nezabúdalo na spotrebiteľov s menšími digitálnymi zručnosťami;
9. vyzýva Komisiu, aby prijala ďalšie kroky na zlepšenie frekvencie účtov za energiu a odčítavania spotreby a zlepšenie ich zrozumiteľnosti, porovnateľnosti a transparentnosti, pokiaľ ide o druhy zdrojov energie, spotrebu, skladbu ceny, spracovanie otázok a sťažností; žiada Európsku úniu o vypracovanie usmernení týkajúcich sa nezávislých, aktuálnych a jednoducho použiteľných nástrojov na porovnanie cien, a to najmä s cieľom zlepšiť transparentnosť, spoľahlivosť a konkurenciu medzi všetkými subjektmi trhu a umožniť spotrebiteľom ľahšie porovnávať ponuky vrátane typov zmlúv, cien a druhov využívaných zdrojov energie; žiada aj o umožnenie prístupu všetkých spotrebiteľov k aspoň jednému z nástrojov na porovnávanie cien energetických služieb; domnieva sa, že dane a poplatky, ktoré nesúvisia s energiou, by nemali byť zahrnuté do účtov za energiu; zdôrazňuje, že jasnú priemernú cenu za kWh vrátane všetkých poplatkov a daní spotrebiteľia potrebujú na to, aby mohli zodpovedajúcim spôsobom porovnávať svoje súčasné sadzby s inými možnými ponukami od ich súčasných alebo iných energetických podnikov;
10. je pevne presvedčený, že všetky webové stránky a digitálna fakturácia dodávateľov energie by mali byť plne prístupné osobám so zdravotným postihnutím a spĺňať príslušné

¹ Smernica 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22–39.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (Ú. v. EÚ L 364, 9.12.2004, s. 1–11).

³ Ú. v. EÚ L 73, 13.3.2012, s. 9–22.

požiadavky európskej normy EN 301 549;

11. domnieva sa, že kľúčovým cieľom preskúmania štruktúry trhu s elektrickou energiou by malo byť zabezpečenie dostatočných investícií do trhov s elektrinou a dostupných cien a umožnenie väčšieho výberu pre spotrebiteľov a lepšej kontroly nad ich účasťou na plne funkčnom a účinnom trhu s energiou, a to najmä prostredníctvom zmlúv s dynamickými cenami a odstránením prekážok, ktoré bránia vlastnej výrobe energie; žiada jednoduchý prístup k trhu a zodpovednosť za vyváženosť elektrickej energie pre výrobcov-spotrebiteľov, spravodlivejšie rozdelenie nákladov a prínosov a vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	15.3.2016
Výsledok záverečného hlasovania	+: 32 -: 2 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, Daniel Dalton, Pascal Durand, Vicky Ford, Ildikó Gáll-Pelcz, Maria Grapini, Robert Jarosław Iwaszkiewicz, Liisa Jaakonsaari, Antonio López-Istúriz White, Marlene Mizzi, Eva Paunova, Marcus Pretzell, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Mylène Troszczynski, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Lucy Anderson, Biljana Borzan, Birgit Collin-Langen, Edward Czesak, Kaja Kallas, Julia Reda, Dariusz Rosati, Kerstin Westphal
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Petras Auštrevičius, Jane Collins

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	21.4.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 55 -: 3 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nicolas Bay, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, David Borrelli, Jerzy Buzek, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Peter Eriksson, Ashley Fox, Adam Gieriek, Theresa Griffin, Hans-Olaf Henkel, Eva Kaili, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Jaromír Kohlíček, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Ernest Maragall, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Carolina Punset, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Jean-Luc Schaffhauser, Sergei Stanishev, Dario Tamburrano, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Henna Virkkunen, Martina Werner, Hermann Winkler, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Soledad Cabezón Ruiz, Cornelia Ernst, Gerben-Jan Gerbrandy, Werner Langen, Olle Ludvigsson, Vladimír Maňka, Marian-Jean Marinescu, Marisa Matias, Clare Moody, Markus Pieper, Dominique Riquet, Theodor Dumitru Stolojan
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Isabella Adinolfi, Eleonora Evi, Zdzisław Krasnodębski, Jean Lambert, Andrew Lewer, Miroslav Mikolášik